

Το μεσο-μακροπρόθεσμο πρόγραμμα ανάπτυξης του ΠΔΜ: Βασικές κατευθυντήριες γραμμές διαβούλευσης

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το ΠΔΜ είχε 6 Τμήματα που προήλθαν τα μιν τέσσερα από το ΑΠΘ και τα δύο ιδρύθηκαν στην πορεία του. Τα τρία Τμήματα του ΑΠΘ αποτελούσαν συμπληρώματα Σχολών του ΑΠΘ (το Τμήμα Μηχανικών Ενεργειακών Πόρων της Πολυτεχνικής, και τα δύο Παιδαγωγικά Τμήματα ιδρύθηκαν ως συνέχεια της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Φλώρινας από το ΑΠΘ). Το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών αντιμετωπίζει από την ίδρυση του και μέχρι σήμερα πρόβλημα ακαδημαϊκού προσανατολισμού. Ήδη με το Π.Δ 72/2013 το Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών, συγχωνεύτηκε με αντίστοιχο Τμήμα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Τα δύο νεώτερα Τμήματα βρίσκονται από την ίδρυση τους με τεράστια προβλήματα στελέχωσης. Το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών έχει τρεις Καθηγητές, δύο μέλη ΕΕΔΠΙ και εκκρεμούν πέντε διορισμοί Καθηγητών και Λεκτόρων και το Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών επτά, και εκκρεμούν τέσσερις διορισμοί Καθηγητών και Λεκτόρων. Ειδικότερα:

- Τα υπάρχοντα Τμήματα, σύμφωνα με το Π.Δ. 72/2013, υπάγονται σε τρεις Σχολές. Η Πολυτεχνική Σχολή με έδρα την Κοζάνη αποτελείται από το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, το Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών και το Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος. Η Παιδαγωγική Σχολή με έδρα τη Φλώρινα αποτελείται από το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, ενώ η Σχολή Καλών Τεχνών με έδρα τη Φλώρινα αποτελείται από το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών.
- Εκτός από το διδακτικό προσωπικό υπάρχει μεγάλη έλλειψη υποστηρικτικού προσωπικού (διάφορες κατηγορίες εργαστηριακού και τεχνικού προσωπικού που είναι ιδιαίτερα χρήσιμες στα δύο νεώτερα Τμήματα).
- Για να μπορέσει να λειτουργήσει κάποιο Πανεπιστήμιο (εκτός αν αποτελείται από Τμήματα και Σχολές μιας κατεύθυνσης όπως το Οικονομικό Πανεπιστήμιο, το ΕΜΠ το Πάντειο κλπ) πρέπει να αποκτήσει ευρύτερα και συνδεδεκά αντικείμενα. Πρέπει επίσης να αποκτήσει –στρατηγικά- διακριτή ταυτότητα.

Με δεδομένη την υπάρχουσα κατάσταση και τη σημερινή συγκρότηση του ΠΔΜ, ο αναπροσανατολισμός του θα μπορούσε να περιγραφεί στη βάση τεσσάρων θεματικών αξόνων, ώστε να συμβάλει ενεργά στην περιφερειακή πολιτική ανάπτυξης:

1. Ενεργειακή διαχείριση και πολιτική
2. Ανάπτυξη καινοτομίας, διακυβέρνηση και διασυνοριακές συνεργασίες
3. Διαχείριση του πρωτογενούς τομέα της περιοχής
4. Εκπαιδευτικές δράσεις-Ανθρωπιστικές σπουδές

Κεντρικός στόχος και ζητούμενο του ΠΔΜ είναι η κινητοποίηση του τριμερούς σχήματος [*Πανεπιστήμιο – Οικονομικοί φορείς του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα – Τοπική Κοινωνία*] ώστε να παραχθεί προστιθέμενη αξία για τον κοινό στόχο που είναι η ευημερία της περιοχής η οποία συγκροτείται γύρω από τους τέσσερις άξονες παραπάνω. Δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί χωρίς τη συγκρότηση ενός ακαδημαϊκού

πόλου προσαρμοσμένου στις ιδιαίτερες συνθήκες και πραγματικότητες της περιοχής και ταυτόχρονα ενταγμένου στο συνολικό εκπαιδευτικό σχεδιασμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η διοικητική ενσωμάτωση του σε ένα ευρύτερο σχήμα θα στερήσει τη δυνατότητα αυτή χωρίς να προσφέρει παρά ελάχιστα σε οικονομίες κλίμακας, ενώ η κατάργησή του θα στερήσει τον ένα από τους απαραίτητους πόλους για την ανάπτυξη της περιοχής οδηγώντας σε ανισορροπία παρά σε ισορροπία της ανάπτυξης. Ιδιαίτερα πρέπει να αναφερθεί ότι λόγω της γεωγραφικής θέσης της περιφέρειας, της γειτνίασης της με δύο χώρες εκτός ΕΕ (Αλβανία και FYROM), το ΠΔΜ αποτελεί ένα από τα δυναμικά εργαλεία διασυνοριακών συνεργασιών, μεταφοράς τεχνογνωσίας και ανάπτυξης πολύπλευρων σχέσεων με το διεθνές περιβάλλον.

Το ΠΔΜ φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα δυναμικό Πανεπιστήμιο. Ανοιχτό σε συνεργασίες, εξωστρεφές με διεθνή παρουσία που θα δομηθεί στη φάση αυτή ενδυναμώνοντας τους πόλους του, αναζητώντας συνδεδεμένα στοιχεία και εκμεταλλευόμενο τα νέα εργαλεία των μικρής διάρκειας εκπαιδευτικών προγραμμάτων, της Δια Βίου και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, των παραρτημάτων και των συμπράξεων σε ελληνικό και διεθνές επίπεδο.

Ήδη στο ΠΔΜ χρηματοδοτούνται τρεις Επώνυμες Έδρες από τη ΔΕΗ Α.Ε. στα γνωστικά αντικείμενα:

- Κατεργασίες Μορφοποίησης Υλικών για εφαρμογές σε Συστήματα Παραγωγής Ενέργειας
- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Διαχείριση Ενεργειακών Πόρων
- Διαχείριση Καινοτομίας – Επιχειρηματικότητα. Διασυνοριακές Συνεργασίες

Το μέλλον του ΠΔΜ: στοιχεία στρατηγικής ανάπτυξης

Για να λειτουργήσουν τα προγράμματα σπουδών των Τμημάτων της Φλώρινας είναι απαραίτητο:

1. να οργανωθούν οι σπουδές στο επίπεδο της Σχολής με δομή modules που προσφέρονται σε ευρύτερο κοινό από το κοινό ενός Τμήματος –ιδιαίτερα οι επικαλύψεις των δύο Παιδαγωγικών Τμημάτων
2. τα εργαστήρια εφαρμοσμένων τεχνών, ειδικά αντικείμενα παιδαγωγικής και οι γλώσσες –που αποτελούν ένα από τα σημαντικά και καινοτόμα στοιχεία του ΠΔΜ- να μετακινηθούν στη Σχολή δια-βίου μάθησης ώστε να αποτελέσουν πυρήνα για βραχείας διάρκειας προγράμματα τα οποία θα επιλέγουν και οι φοιτητές των τμημάτων
3. να εξεταστεί η αλλαγή της δομής των δύο παιδαγωγικών πτυχίων ώστε η πρακτική άσκηση να γίνεται στο τέταρτο έτος μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών πιθανόν συνδυασμένη με απασχόληση στο σχολείο υπό την καθοδήγηση του διευθυντή του σχολείου και του ακαδημαϊκού προσωπικού, ώστε να περιοριστεί δραστικά η ανάγκη για απασχόληση αποσπασμένων εκπαιδευτικών και να διευκολυνθεί η ομαλή ένταξη στο επάγγελμα των αποφοίτων του
4. ο πυρήνας του προγράμματος εικαστικών να προσανατολιστεί στην εκπαίδευση με συμπληρώματα από τη Σχολή Δια Βίου που κατά περίπτωση να αποκαθιστούν τον εφαρμοσμένο χαρακτήρα που αποτελεί επίσης διακριτό στοιχείο της ταυτότητας του. **Το Τμήμα πρέπει να ενισχυθεί με τουλάχιστον**

8 καθηγητές ώστε να μπορεί να παρέχει επαρκώς τα απαιτούμενα στους φοιτητές του.

Τα δύο Τμήματα που λειτουργούν στην Κοζάνη είναι απαραίτητο να ενισχυθούν με εργαστηριακό προσωπικό ενώ το Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών απαιτεί τουλάχιστον 8 θέσεις προσωπικού σε αντικείμενα του προγράμματος του.

Το ΠΔΜ, σε συνδυασμό με τον εθνικό στόχο της αντικατάστασης σχεδόν του 20% της παραγωγής ενέργειας με εναλλακτικές πηγές, είναι απαραίτητη η διασύνδεσή του με την τοπική οικονομία. Επίσης, θα πρέπει να αποκτήσει μια Σχολή Κοινωνικών Επιστημών ξεκινώντας από ένα Τμήμα Διακυβέρνησης και ένα Τμήμα Καινοτομίας και Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας, ώστε να καλύπτουν το χώρο των κοινωνικών επιστημών (οικονομία και ανάπτυξη, διακυβέρνηση) και νέες κατευθύνσεις (e-διακυβέρνηση, εκπαίδευση από απόσταση) στις οποίες ένα Τμήμα Πληροφορικής θα μπορούσε να παίξει κεντρικό ρόλο.

Χρειάζονται περίπου 10-15 θέσεις προσωπικού στην τετραετία για να λειτουργήσουν τα δύο αυτά προγράμματα που είναι απολύτως απαραίτητα για να αποκτήσει –μέσω μιας τέταρτης Σχολής- συνδεδετική λειτουργία Πανεπιστημίου.

Η Σχολή αυτή μπορεί να χωροθετηθεί στη Κοζάνη (στο κτηριακό συγκρότημα στη ΖΕΠ). Ιδανικά –στο πλαίσιο ενός εθνικού σχεδιασμού, χωρίς να προκύψει από δικές του πρωτοβουλίες- θα μπορούσε να απορροφήσει Τμήματα και προσωπικό του ΤΕΙ (κυρίως τα Τμήματα της Καστοριάς). Η σχολή αυτή μπορεί να δραστηριοποιηθεί σε αντικείμενα απαραίτητα στον εθνικό σχεδιασμό της τριτοβάθμιας (*διακυβέρνηση, e-διακυβέρνηση, ανάπτυξη, διασυννοριακές συνεργασίες*) και να αποτελέσει την καινοτομία στη λειτουργία του ΠΔΜ. Σε συνέργια με την ενεργειακή διάσταση της Πολυτεχνικής ή ενσωματώνοντας τα αντίστοιχα αντικείμενα σε ένα πόλο καινοτομίας και τεχνολογίας.

Τέλος, είναι επίσης απαραίτητο να προκύψει στρατηγικά μια Σχολή με προσανατολισμό τον πρωτογενή τομέα. Σε αυτήν θα μπορούσαν να υπάρχουν Τμήματα προγραμματισμού παραγωγής και τουρισμού, αποκατάστασης του περιβάλλοντος (φυσικού και οικονομικού) της περιοχής όταν αυτή σταματήσει να στηρίζεται στη κυρίαρχη «μονοκαλλιέργια» του λιγνίτη. Αυτή θα μπορούσε να εγκατασταθεί – πάλι στο πλαίσιο ενός εθνικού σχεδιασμού- στη Φλώρινα στις εγκαταστάσεις του ΤΕΙ που είναι πρακτικά ανενεργές ή σε υπάρχουσες και αξιοποιήσιμες εγκαταστάσεις του Δήμου στο Αμύνταιο.

Επιμύθιο

Το ΠΔΜ πρέπει να αποκτήσει **συνδεδετικά** χαρακτηριστικά. Το ΠΔΜ είναι αναπτυσσόμενο Πανεπιστήμιο (ο λόγος δαπανών προσωπικού προς σύνολο είναι χαμηλότερος από άλλα: 2.4 εκατομμύρια λειτουργικών δαπανών και 4.8 εκατομμύρια κόστος μισθοδοσίας), παράγει ικανοποιητικό αριθμό πτυχιούχων σε σχέση με τους εισαγόμενους και αποτελεί (**σε αντίθεση με άλλα**) εταίρο της τοπικής αυτοδιοίκησης και των οικονομικών παραγόντων της περιοχής.

Στην παράγραφο που ακολουθεί παρατίθενται οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν μέσα στην επόμενη τετραετία-εξαετία προκειμένου να υπολοισθεί το προτεινόμενο σχέδιο στρατηγικής ανάπτυξης του ΠΔΜ

Χρονοδιάγραμμα απαραίτητων ενεργειών

A. Βραχυχρόνια

- **Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2013:** Διαβούλευση με ΑΔΙΠ και Υπουργείο Παιδείας ώστε να προετοιμαστεί το πλήρες κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού και ο οργανισμός του Ιδρύματος. Παρουσίαση του στα μέλη ΔΕΠ και τους τοπικούς φορείς. Υποβολή του τελικού κειμένου του στρατηγικού σχεδιασμού στο υπουργείο προς διαβούλευση και έγκριση.
- **Μάιος – Σεπτέμβριος 2014:** Παρουσίαση των νέων προγραμμάτων σπουδών, ανάθεση εκπόνησης μελετών για τη ίδρυση των τμημάτων καινοτομίας και ανάπτυξης επιχειρηματικότητας, καθώς και των δυο τμημάτων της σχολής πρωτογενούς τομέα. Ίδρυση μεταπτυχιακής σχολής και σχολής δια βίου μάθησης
- **Σεπτέμβριος 2014:** Έναρξη λειτουργίας μεταπτυχιακών σχολών και σχολής δια βίου μάθησης

B. Μεσοπρόθεσμα

- **Οκτώβριος 2014 – Μάρτιος 2015:** Ίδρυση του Τμήματος σπουδών διακυβέρνησης.
- **Σεπτέμβριος 2015:** Έναρξη λειτουργίας του Τμήματος σπουδών διακυβέρνησης.
- **Οκτώβριος 2015 – Αύγουστος 2016:** Προετοιμασία προγράμματος σπουδών Τμήματος καινοτομίας και ανάπτυξης επιχειρηματικότητας, και επίλυση ζητημάτων που σχετίζονται με την ίδρυση του (π.χ. μετακίνηση καθηγητών από άλλα Τμήματα, κτιριακό)
- **Σεπτέμβριος 2015 – Μάρτιος 2016:** Ίδρυση σχολής κοινωνικών επιστημών και Τμήματος καινοτομίας και ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας, ένταξη του (όπως και του Τμήματος σπουδών διακυβέρνησης) στην σχολή κοινωνικών επιστημών και εγγραφή του στο μηχανογραφικό δελτίο για τις εισαγωγικές εξετάσεις του Ιουνίου.
- **Σεπτέμβριος 2017:** Έναρξη λειτουργίας του Τμήματος καινοτομίας και ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας

Γ. Μακροπρόθεσμα

- **Οκτώβριος 2017 – Αύγουστος 2019:** Προπαρασκευή για την ίδρυση και λειτουργία της σχολής πρωτογενούς τομέα και των δυο τμημάτων του.
- **Σεπτέμβριος 2018:** Ίδρυση και λειτουργία της σχολής πρωτογενούς τομέα και των δυο τμημάτων του.

ΚΟΖΑΝΗ

2014 - 2016

ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Τμ. Μηχανικών Πληρ/κής & Τηλ/νιών

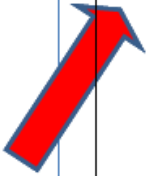
Τμ. Μηχανολόγων Μηχανικών

Τμ. Μηχανικών Περιβάλλοντος

Τμήμα Διακυβέρνησης

ΣΧΟΛΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

2016 - 2018

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τμήμα Διακυβέρνησης

Τμήμα Οικονομίας & Ανάπτυξης

Μονάδα ανάλυσης δεδομένων

Παρατηρητήριο συνεργασίας και δημοκρατίας στα Βαλκάνια

ΦΛΩΡΙΝΑ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Τμ. Δημοτικής Εκπαίδευσης

Τμήμα Νηπιαγωγών

ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Τμ. Εικαστικών & Εφαρ/νων Τεχνών

ΣΧΟΛΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

2018 -

ΣΧΟΛΗ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

Προγ/μός Παραγωγής Τουρισμού

Αποκατάσταση Περιβ. Φυσικού-Οικονομικού

Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού